

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vitæ Pontificum Romanorum

Ex Antiquis Monumentis Collectæ

Sandini, Antonio

Bambergæ, 1753

CXCIII. Bonifacius VIII. Anno Christi 1294. Adolphi Regis 3. Andronici 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65477)

CXCIII.

BONIFACIUS VIII.

ANNO CHRISTI 1294.

ADOLPHI REGIS 3. ANDRONICI II.

De decimo, quàm se Pontificatu Cælestinus V. abdicavit, Conclave juxta Gregorii X. decretum ingressi Cardinales, postero die IV. Kal. Januar. *Bonifacium VIII.* Anagninum, *Benedictum* Cardinalem *Cajetanum* antea dictum, cooptârunt Neapoli. (1) Inde Romam profectus, IV. Nonas Januar. anno 1295. Pontifex inauguratus est. Simul Pontificatum cepit, gravissimas pœnas decrevit in eos, qui ausu sacrilego tentâssent lædere Cardinales. (2) Omnium primus Tiaram adhibuit circumdatam coronâ duplici. (3) *Apostolorum, Evangelistarum,* & quatuor Ecclesiæ Doctorum Gregorii Papæ, Augustini, & Ambrosii Antistitum, ac Hieronymi Sacerdotis *festivitates sub Officio duplici per universas Orbis Ecclesias præcepit solemniter celebrari.* (4) Jubilæum, hoc est remissionis annum (5) instauravit, (6) decrevitque lege temperatâ, latâque in perpetuum

Ccc5

petuum

Rayn. an.
1294. §.
23. Spond
§. 8.Rayn. an.
1295. §.
1. 2. 55.
Spond.
§. 1.Rayn. an.
1297. §.
2. 26. 32.
41. 58.
Spond.
§. 1. 2. 4.

petuum, ut centesimo quoque anno veni-
 peccatorum donarentur, quicumque Rom-
 na Tempia venerabundi inviserent plena
 religione, vetustate sancta. (7) Ludovi-
 cum IX. Gallia Regem adscripsit in
 numerum sanctorum. Sardiniam,
 Corsicamque insulas Jacobo Regi
 Aragonio dedit fiduciaras. Libris
 quinque *Decretalium* Gregorii IX. an-
 nexuit sextum collectum jussu suo.
 Gravis inter eum & Columnenses
 Romanorum potentissimos discordia
 fuit, adeoque provexit, ut Jacobo
 & Petro Columnensibus Patruo, ac
 Nepoti, à quibus edito libello (8) tra-
 ducebatur tanquam Pontifex vicio
 creatus, *Cardinalatum* abrogaret, om-
 nesque Columnenses solum mutare
 compelleret, usus armorum vi. Sed
 multò gravius eidem cum Philippo
 Pulchro Gallorum Rege dissidium
 fuit, orto initio ab constitutione ea,
 quâ Bonifacius cavuit, ne Clerici ali-
 quid *Laicis* solverent absque auctoritate
Sedis Apostolicæ. (9) *Exstant* Regie
 majestatis, Pontificisque alternae epistole
 utrinque missæ, plenæ contentis mutuis,
 ignominiosæque, si modò veræ, ab ipsisque
 compositæ, & non confictæ ab aliis, quod
 simili a

Rayn. an
 1301. §.
 26. 32.
 Spond.
 §. 5. 8. 11

similius vero fit. (10) Demum utrinque deventum est ad extrema. Bonifacius in conventu Parisiensi oneratus falsis criminibus. Philippus à Rayn. an. Bonifacio percussus anathemate, re- 1303 §. regnum ejus interdictum sacris, adju- 35. 36. 41. dicatumque Alberto Austriæ Duci, 43. 44. Rodulphi filio. Hinc Pontifex per Spond. Sciarram Columnam, & Gulielmum §. 5. 7. 12 Nogaretum Anagninæ habitus in custodia. (11) Triduo post à Civibus Anagninis vindicatus in libertatem profectus est Romam: ibique die quinto ac tricesimo postquam captus fuerat, V. Idus Octobr. anno 1303. interiit, cum annos octo, menses novem, & dies duodeviginti Ecclesiam impavidè administrasset. (12)

ANNOTATIONES.

(1) S. Antoninus in Chron. part. 3. tit. 10. cap. 8. §. 1. *Vir utique prudens, & litteratus, & magni animi, zelator magnus, & conservator jurium Ecclesie.*

(2) Exstat decretum cap. *Felicis recordationis* 5. De pœnis in 6.

(3) Vide annotat. 2. ad Urbanum V.

(4) In cap. unic. De reliquiis & veneratione Sanctorum in 6.

(5) S. Isidorus Hispalensis Originum lib. 5. c. 37.

5. cap. 37. inter Auctores Linguae Latinae Gothofredi pag. 945.

(6) Non instituit, uti quidam pravè putant. Nam Jubilæum centesimo quoque anno etiam ante Bonifacium VIII. Romæ celebratum fuisse, satis compertum est ex constitutione ipsiusmet Bonifacii, quam habes *Extravag. communium* lib. 5. cap. *Antiquorum* 1. De pœnit. & remiss. & ex cap. 2. Libri *De centesimo, seu Jubilæo* anno à Jacobo Cajetano. Cardinali S. Gregorii ad velum aureum conscripti, qui exstat tom. 25. Bibliothecæ Patrum pag. 936. Vide Phœbeum De anno Jubilæi cap. 4.

(7) Joannes Mariana de rebus Hispaniæ lib. 15. cap. 3.

Postea Clemens VI. annorum compendium fecit, & Jubilæum sæculare revocavit ad annum quinquagesimum, Urbanus VI. ad trigésimum tertium, ac tandem Paulus II. ad quintum supra vicésimum.

(8) Quo temerè asserebant, neque Celestinum V. potuisse abire Pontificatu, neque ei Bonifacium VIII. subrogari, provocabantque ad Concilium Oecumenicum. Refertur libellus à Raynaldo in *Addendis* ad Tom. XV. Refellitur à Petro Paludano in Tractatu *de causa immediata Ecclesiasticæ Potestatis*. Criminationes, quibus Columnenses in Bonifacium utebantur, confutavit etiam Joannes Andreas *Lectura in Regulas libri sexti Decretalium*, quam *Mercuriale* vocavit, *De Remuniat.* cap. 1. Supra

Supra ceteros Bonifacii causam defendit Ægidius Romanus seu Columna ab eodem Bonifacio constitutus Archiepiscopus Bituricensis in libro *De Renuntiatione Papæ*, qui exstat tom. 2. Bibliot. Pontificiæ Rocaberti pag. 1. Ejus libri cap. 23. eum vindicat etiam ab ea calumnia, quam nonnulli inferebant, quasi ejus fraude Cælestinus sese abdicasset Pontificatu. *Potest, inquit, ex pluribus adhuc viventibus comprobari, Dominum Bonifacium Papam VIII. tunc in minoribus agentem, & Cardinalem existentem persuasisse Domino tunc Cælestino, quod non renuntiaret, quia suffiebat collegio, quod nomen suæ Sanctitatis invocaretur super eos. Et quia etiam pluribus audientibus hoc factum fuit, ideo in renuntiatione non fuerunt illæ dolositates, nec illa machinamenta, nec illæ fraudes, ut adversarii afferebant.*

(9) Cap. Clericis 3. De immunitate Eccl. in 6. Hujus dissidii historiam breviter explicatam habes cap. 7. §. 4. ejus libri, cui titulus: *Trattato dello Scisma tradotto dal Francese*, editi Romæ anno 1736. Vide Raynaldum ad an. 1296. §. 22. 24. 25. Spondanum ad an. eundem §. 4. Thomassinum de Vet. & nova Ecclesiæ disciplina part. 3. lib. 1. cap. 43. §. 9.

(10) Paulus Æmilius de rebus gestis Francorum lib. 2. pag. 171.

12. An-

(11) Antoninus in Chron. part. 3. tit. 26. cap. 8. §. 21. *Subito captura Papæ divulgata est per orbem --- Episcopus Civitatis Morianensis, qui erat religiosæ & sanctæ conversationis, hæc cum audisset, coram multis ait: Hoc novum dabit magnum gaudium Regi Franciæ, sed extrema gaudii luctus occupabit: nam propter tantum excessum notabile iudicium Dei irruet super eum & progeniem ejus: magnas luctu pænas, adversa multa patietur, & plurimi insurgent contra eum & filios ejus. Quod totum completum est non multo post tempore. Et hoc ideo scriptum est, ut hoc exemplo cæteri illud observent oraculum: Nolite tangere Christos meos. Qui enim vos tangit, tangit quasi pupillam oculi mei.*

(12) Jacobus Cardinalis S. Georgii ad vellum aureum Bonifacio octavo coævus, de Canonizatione S. Petri Cælestini lib. 1. cap. 11. tom. 3. Scriptor. Rer. Italic. pag. 660.

*----- Lecto prostratus anhelus
Procubuit: fassusque fidem, veramque
professus
Romanæ Ecclesiæ, Christo tunc reddi-
tur almus*

Spiritus

Papebrochius in hunc locum: *Bonifacii famam multis calumniis laceratam videtur vindicare voluisse Deus detectione integri ejus corporis post annos ferè 300. factâ*
Oña-

anno 1605. eodem, quo obierat die 11. Octobris, cujus inventionis Acta vide apud Raynaldum ad an. 1303. n. 44. Credibile est ab eo moriente iteratam formulam, quam Brovius, ex eoque Oldoinus ad Ciaconium recitant. Vide Cardinalem Lambertinum de Serv. Dei Beatif. & Beat. Canoniz. lib. 4. cap. 30. num. 7.

CXCIV.

B. BENEDICTUS XI.

ANNO CHRISTI 1303.

ALBERTI REGIS 5. ANDRONICI. 20.

BENEDICTUS XI. Tarvisinus (1) Boccafii de Boccafinis Notarii filius,

Nicolaus antea dictus, in *Prædicatorum* familia nescio sanctius, an eruditius institutus (2) anno 1303. XI. Kal. Novembr.

Catholicæ Ecclesiæ regendæ præfatus est, cum prius restitisset ac repugnasset, ne præficeretur. (3) Pontifex factus vitæ superioris rationem non modo non deseruit, verum etiam adauxit.

(4) Modestiae ejus argumentum exemplo unius rei notasse satis erit. Matrem, quæ Perusiam accesserat, ut eum videret, ac viseret, indutam vestibus pre-

Rayn. an.

1303. §.

45. 46.

Spond.

§. 17. 18.

20. 21.